

Uchwała Nr
Rady Gminy Poświętne
z dnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2016

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.1)) i art.176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r., poz. 135 i poz. 154) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Gminy w Poświętnem

z dnia

GMINNY PROGRAM

WSPIERANIA RODZINY

na lata 2013-2016

DLA GMINY POŚWIĘTNE

I. Wstęp

Podstawową grupą społeczną pełniącą niezwykle istotną funkcję jest rodzina. To rodzina określa cele i wartości, do których dążą dzieci, a także wywiera istotny wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny.

Rodzina jako wspólnota rodziców, dzieci i krewnych, stanowi pierwsze i podstawowe miejsce doświadczenia współżycia z ludźmi. Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Dziecko pozostaje pod opieką władzy rodzicielskiej do pełnoletności, to jest do ukończenia 18-go roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji gdy przez patologie w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Główne problemy dezorganizujące życie w rodzinie to alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie i nieudolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym często towarzyszy problem ubóstwa czy długotrwałego bezrobocia. W takim przypadku rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań i wtedy instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny są zobowiązane do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny takie wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka.

Gminny Program Wspierania Rodziny to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu wsparcie i wspomaganie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Poświętne wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.z 2013 r. poz.135 i poz 154)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 r. poz.1356).

II. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Poświętne

Na dzień 31.12.2012 r. Gminę Poświętne zamieszkiwało **3417** osób, z czego 494 to były dzieci w wieku do 16 lat i 79 w wieku od 16 do 18 lat.

Na terenie Gminy jest **851 rodzin**, w tym 115 rodzin jednoosobowych, 564 rodziny od 2 do 5 osób w rodzinie i 140 rodzin liczących 6 osób i więcej. Z analizy danych wynika, że w ubiegłym roku **353** osoby w **111** rodzinach korzystały z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym 48% tych rodzin stanowiły rodziny z dziećmi co stanowiło 75 % osób uprawnionych, przy czym liczby te zwiększyły się w porównaniu do 2011 roku.

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2011 i 2012 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie	
	2011	2012	2011	2012
Rodziny ogółem	82	111	274	353
W tym:				
Rodziny z dziećmi	46	53	221	264
Rodziny niepełne	3	6	12	24
Rodziny emerytów i rencistów	25	26	45	64

Tabela 2. Struktura rodzin objętych pomocą społeczną z uwagi na liczbę dzieci w rodzinach w 2011 i 2012 r.

W poniższej tabeli jest przedstawiona liczba rodzin i osób korzystających ze wsparcia GOPS w Poświętnem. Porównując dane w latach 2011 i 2012 widać, że wzrasta ilość mieszkańców korzystających ze wsparcia GOPS, co jest spowodowane pogorszeniem sytuacji materialno-bytowej rodzin.

Rodziny z liczbą dzieci	Liczba rodzin	
	2011	2012
1	12	7
2	15	25
3	15	17
4	3	2
5	1	2
6	0	0
7 i więcej	0	0
łącznie	46	53

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy w 2011 i 2012 roku

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
		2011	2012	2011	2012
1	Ubóstwo	46	51	182	190
2	Wielodzietność	2	2	11	10
3	Bezrobocie	25	34	94	122
4	Niepełnosprawność	20	21	56	48
5	Długotrwała lub ciężka choroba	44	40	116	110
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego	44	49	174	189
7	Przemoc w rodzinie	0	3	0	11
8	Alkoholizm	4	6	6	11
9	Rodziny niepełne	8	10	25	34
10	Zdarzenia losowe	4	1	19	1

Głównym powodem przyznawania pomocy w 2011 i 2012 roku było ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba w rodzinie oraz bezrobocie. Zdarza się często, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji, rodziny z problemami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego dotykają równocześnie inne problemy, takie jak ubóstwo, bezrobocie lub alkoholizm.

Zgodnie z ustawą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ma ustawowy obowiązek ponoszenia wydatków za dzieci umieszczone po raz pierwszy w pieczy zastępczej. Na terenie Gminy nie występuje zjawisko wychowywania dzieci poza rodziną biologiczną. W latach 2011-2012 na terenie Gminy nie funkcjonowały rodziny zastępcze, wszystkie dzieci wychowywały się w rodzinach biologicznych. Z informacji Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Opocznie oraz Komisariatu Policji w Drzewicy wynika, że w latach 2011 i 2012 nie toczyło się i nie toczy obecnie żadne postępowanie w sprawie dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec osób zamieszkujących Gminę Poświętne jak również nie odnotowano interwencji z powodu naruszenia dobra dzieci. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podejmował w 2011 roku działania objęcia procedurą „Niebieskiej Karty” wobec jednej rodziny oraz w 2012 roku wobec dwóch rodzin posiadających nieletnie dzieci, które faktycznie nie były narażone i dotknięte przemocą, gdyż dotyczyła ona wyłącznie dorosłych członków rodziny. Mimo to Zespół Interdyscyplinarny podjął działania monitorujące w celu zapobiegnięcia zagrożenia dobra dzieci.

Na terenie Gminy nie funkcjonują placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego. Nie ma

również jednostek wsparcia dziennego w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, organizacje czasu wolnego dzieci i młodzieży zapewniają inne jednostki to jest placówki oświatowe i instytucje kultury.

III. Zasoby Gminy

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Poświętne na lata 2013-2016 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują następujące instytucje z terenu Gminy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Gminny Ośrodek Kultury,
5. Gminna Biblioteka Publiczna,
6. Zespół Szkół Samorządowych w Poświętnem,
7. świetlice wiejskie .

Działalność tych instytucji polega na udzielaniu pomocy socjalnej i materialnej, udzielaniu wsparcia, działalności edukacyjnej, profilaktycznej, kulturalno-oświatowej oraz innej w zależności od potrzeb.

Do instytucji wspomagających działających poza terenem gminy Poświętne należą:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Opocznie
3. Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie
4. Sąd Rejonowy w Opocznie
5. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opocznie
6. Komisariat Policji w Drzewicy

IV. Cele Programu

Cel główny : Skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu im zdolności do prawidłowego pełnienia przez nich swoich funkcji.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie materialne rodzin ubogich i zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.
2. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym wymagającym interwencji i/lub rozwiązywania już istniejących problemów.
3. Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz rodziny.

Zadania realizowane w ramach Programu

Poniższe zadania będą realizowane w latach 2013 – 2016

Lp	Cel szczegółowy	Zadania do celu szczegółowego	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
1.	wsparcie materialne rodzin z dziećmi ubogich i zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego;	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim	Forma udzielinej pomocy Liczba rodzin objęta wsparciem	GOPS
		Objęcie dożywianiem dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Liczba dzieci objęta dożywianiem Koszty posiłków	GOPS, Zespół Szkół Samorządowych w Poświętnem
		Udzielanie dzieciom i młodzieży zasiłków i stypendiów szkolnych	Liczba dzieci otrzymujących stypendia i zasiłki szkolne	Urząd Gminy
		Organizacja i finansowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin ubogich	Liczba dzieci objętych pomocą Koszty pobytu	GOPS, organizacje pozarządowe
		Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w art. szkolne i podręczniki	Liczba dzieci korzystających z programu „Wyprawka szkolna”	GOPS Zespół Szkół Samorządowych
		Organizaowanie dla rodzin wsparcia ze strony rodziny wspierającej	Liczba rodzin wspierających	GOPS
2.	Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym wymagającym interwencji i/lub rozwiązywania już istniejących problemów.	Kierowanie na konsultacje pedagogiczno-psychologiczne dzieci i młodzieży przez pedagogów	Liczba konsultacji	GOPS Zespół Szkół samorządowych
		Kierowanie na leczenie w ramach działalności GKRPA	Liczba osób skierowanych na leczenie	GOPS GKRPA

		Działania zaradcze i interwencyjne w przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa rodziny w szczególności dzieci	Liczba „Niebieskich Kart” Liczba rodzin objętych pomocą	Zespół Interdyscyplinarny GKRPA GOPS
3.	Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz rodziny.	Wspieranie rodziców i opiekunów w procesie edukacyjnym i wychowawczym dzieci i młodzieży	Liczba rodziców lub opiekunów korzystająca ze wsparcia	GOPS Zespół Szkół Samorządowych GOK Swietlica terapeutyczna
		Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w wyrównywaniu braków edukacyjnych i rozwijaniu uzdolnień	Liczba dzieci objęta wsparciem Liczba dzieci uczestnicząca w zajęciach	Zespół Szkół Samorządowych GOK Biblioteka Publiczna
		Regularne monitorowanie i odwiedzanie zagrożonych środowisk przez pracownika socjalnego, kontakt z dyrektorem szkoły i wychowawcami klas	Liczba rodzin objętych monitorowaniem	GOPS Zespół Szkół Samorządowych

IV. Odbiorcy Programu

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Poświętne. Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą rodziny borykające się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia należytej opieki oraz przedstawiciele instytucji i służb powołanych do pracy na rzecz rodzin.

V. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma być:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności wychowawcze i opiekuńcze.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawania sytuacji kryzysowych

3. Zwiększenie wsparcia terapeutycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego dla rodzin.
4. Wzmocnienie roli rodziny biologicznej w wychowywaniu dzieci w celu pozostawienia dzieci w rodzinie naturalnej w miejscu zamieszkania.
5. Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców.
6. Zwiększenie koordynacji działań instytucji i organizacji społecznych na poziomie lokalnym oraz pełniejsze wykorzystanie społecznego potencjału.

VI. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego programu Wspierania Rodziny są przede wszystkim środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w budżetach realizatorów Programu oraz środki zewnętrzne. Na rok 2013 w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem zaplanowane zostały środki finansowe.

Pozostałe działania w zakresie rodziny finansowane są w ramach posiadanych środków przez instytucje współpracujące z terenu Gminy Poświętne (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOK, Biblioteka Gminna, Zespół Szkół Samorządowych w Poświętnem)

VII. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem Programu jest kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem. Monitoring i ewaluacja będą odbywać się będzie na podstawie sprawozdań z realizacji Programu sporządzonych na bazie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań. Ewaluacja ma na celu pozyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację zadań. Wskaźnikami do ewaluacji będą:

1. Liczba rodzin objęta wsparciem materialnym GOPS
2. Liczba dzieci objęta dożywianiem
3. Liczba dzieci objętych pomocą w organizacji i finansowania wypoczynku
4. Liczba konsultacji pedagogiczno-psychologicznych
5. Liczba osób skierowanych na leczenie w ramach działalności GKRPA
6. Liczba „Niebieskich Kart” i liczba rodzin objętych pomocą w przypadku zagrożenia bezpieczeństwem rodzin i dzieci
7. Liczba rodzin z zagrożonych środowisk objęta monitorowaniem

Celem monitoringu jest uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie

rezultatów Programu.

Informacja uzyskana w ramach monitoringu i ewaluacji pozwoli na ustalenie czy i w jakim obszarze Program wymaga aktualizacji, przeformułowania i konieczności wprowadzenia ewentualnych zmian.

VIII. Sposób kontroli realizacji Programu

1. W terminie do 31 marca każdego roku Wójt Gminy przedstawia Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji Programu oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją kolejnych zadań.
2. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny będą sporządzane oraz przekazywane Wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.